

Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri käskkirja „Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri 21. juuli 2015. a käskkirja nr 115 „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse tõstmine ja nende töötamise soodustamine“ muutmise“ seletuskiri

I. Sissejuhatus

Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri käskkirjaga „Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri 21. juuli 2015. a käskkirja nr 115 „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse tõstmine ja nende töötamise soodustamine“ muutmise“ (edaspidi käskkiri) tehakse muudatused sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri 21. juuli 2015. a käskkirjaga nr 115 „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse tõstmine ja nende töötamise soodustamine“ kinnitatud toetuse andmise tingimustes (edaspidi TAT).

Käskkirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna peaspetsialist Regina Sergejeva (tel 626 9219 regina.sergejeva@sm.ee) ja Sotsiaalministeeriumi nutika arengu toetamise osakonna peaspetsialist Jüri Lössenko (tel 626 9186 juri.lossenko@sm.ee). Käskkirja juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Lily Mals (lily.mals@sm.ee, tel 626 9333).

Seletuskirjas on kirjeldatud ainult uusi TAT muudatusi, mis lisanduvad käesoleva käskkirja rakendamisel.

Märkused:

Käskkiri on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses ning selle kohta on koostatud täpsem mõjuanalüüs käesoleva seletuskirja IV punktis.

II. TAT muudatuste sisu

Käskkiri koosneb kahest paragrahvist.

Käskkirja § 1 punktiga 1 korrigeeritakse TAT eelarvet, mida on vähendatud finantskorrektsiooni otsuste ning meetmete nimekirjas tehtud üheprotsendilise tehnilise kohenduse võrra. 29.03.2018 auditi otsusega tehtud vähendus moodustab kogu eelarvemuudatusest 9279,92 eurot, 24.01.2019 auditi otsusega tehtud vähendus 318,12 eurot ning tehniline korrektsioon 448 712 eurot, millest toetuse osa moodustab 381 405 ja riikliku kaasfinantseeringu osa 67 307 eurot. Kokku väheneb eelarve 458 310,04 euro võrra, millest toetuse osa moodustab 389 563,54 ja riiklik kaasfinantseering 68 746,50 eurot.

Punktiga 2 muudetakse TAT tegevuse „Kuulmispuudega inimestele suunatud tõlketeenuste arendamine ja pakkumine“ elluvijjat. Alates 01.01.2019 on selle tegevuse elluvijja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse asemel Sotsiaalkindlustusamet. Muudatus on tingitud Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse rehabilitatsioonialase kompetentsikeskuse üleminekust Sotsiaalkindlustusametisse. Ülemineku eesmärk on koondada rehabilitatsioonialane kompetents ja arendustegevus ühte asutusse.

Punktiga 3 lisatakse TAT-sse uus tegevus „Toetatud töölerakendamise koolituste pakkumine“, mille eesmärk on arendada vähenenud töövõimega inimeste töölerakendamisega tegelevatele spetsialistide oskusi toetatud töölerakendamise teenuse osutamisel.

Seoses tegevuse „Integreeritud, isikukeskse ja paindliku erihoolekandeteenuste süsteemi piloteerimine“ sihtrühma märkimisväärse kasvuga muudetakse punktiga 4 TAT näitajate tabelit, kus tegevuse uus sihttase on varasema 40 asemel 740.

Punktiga 5 lisatakse TAT näitajate tabelisse tegevuse „Toetatud töölerakendamise koolituste pakkumine“ TAT-spetsiifiline väljundinäitaja, mille nimetuseks on „koolitusel osalejate arv“ ning sihttasemeks 180.

Punktiga 6 muudetakse TAT punkti 7.2.3.6 sõnastust, milles täpsustatakse, et abivahendi soetamise puhul ei mõjuta kulu abikõlblikkust abivahendi kasutusaeg ning abivahendi soetamine on abikõlblik ja abikõlblikkust hinnatakse soetamise hetke seisuga. Abivahendi soetamise puhul on tegemist teenusega, mis lõppeb abikõlblikkuse mõttes soetamise hetkega – kui isik kuulub sihtrühma, siis on see hetk, kui leitakse ja otsustakse isiku vajadus abivahendi järele sellel konkreetsel hetkel tööturul osalemise võimaldamiseks. TAT tegevuse eesmärk on toetada tööealiste vähenenud töövõimega isikute võimalust vastata töövõime toetamise reformiga seatavatele aktiivsuspõuetele. Seda hoolimata vanusest - kui ka isik peaks näiteks vanaduspensionile jääma, ei välista see isiku osalemist tööturul ega vii automaatselt isiku tööturult väljalangemiseni. Tähtsust omab, et isikuid ei tohi ega saa asuda diskrimineerima nende eest sõltuvalt, luues eelduse, et vanaduspensionile jäämisega kaasneb automaatne aktiivsuspõuete täitmise võimetus ja tööturult eemaldumine. Seejuures ei oma tähtsust abivahendi kasutusaeg – isik võib realselt abivahendit kasutada 10 aastat, kuigi abivahendi kasutusajaks on märgitud 2 aastat. Kasutusaja reguleerimise mõte on olnud tagada isikule töökorras abivahend. Vastavalt SHS § 48 lg-le 6 on abivahendi kasutusaeg SHS tähenduses abivahendile kehtestatud ajaline periood, mille lõppedes loetakse abivahend tarbimisväärtuse kaotanuks. Abivahendi kasutusaeg on ühtlasi abivahendi üürimise korral tasu maksmise kohustuse ülevõtmisel üüriperioodiks. Seega ei ole SHS sätestatud kasutusaeg seotud abivahendi kasutamiseks konkreetse isiku poolt, vaid selle sees on vahendi amortisatsiooni aeg.

Lisatud on punkt 7.9, mille kohaselt käesoleva TAT raames antav toetus jääb väljapoole riigiabi, kuna osutatavate teenuste näol on tegemist sotsiaalsete teenustega, mille puhul suuremas mahus teenuse pakkumine ei suurenda kliendibaasi ega too kaudseteks abisaajateks olevatele ettevõtetele teiste Euroopa Liidu kliente ega mõjuta teiste ettevõtete turule sisenemist.

Kuna muudatuse tulemusena muutuvad ka TAT eelarve ja tegevuskava, siis asendatakse TAT tegevuskava (lisa 1 vorm A) ja TAT eelarve (lisa 1 vorm B) käskkirja vastavate lisadega.

Käskkirja § 2 kohaselt rakendatakse käskkirja alates 01.01.2019 seoses tegevuse „Toetatud tööerakendamise koolituste pakkumine“ alustamisega sellest kuupäevast. Käskkirja punkti 6 rakendatakse tagasiulatavalt alates 01.01.2015 seoses vajadusega tagada selgus, et abivahendi soetamise abikõlblikkust hinnatakse soetamise hetke seisuga kõigil juhtudel TAT abikõlblikkuse perioodist alates.

III. TAT vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006.

IV. TAT muudatuste mõjud

Toetatud tööerakendamise meetodikal põhinevate koolituste kaudu paraneb hoolekandevaldkonnas töötajate kompetents ja seeläbi teenuste kvaliteet ja tulemuslikkus, kuna tegevus on suunatud otseselt vähenenud töövõimega inimeste tööerakendamisega tegelevatele spetsialistidele. Tegevuse tulemusel paraneb erivajadustega või teistele ebasoodsamas olukorras olevatele inimestele osutatav tugi nende avatud tööturule siirdumisel ning suureneb sihtrühma kaasatus ühiskonda.

Andmekaitsealane mõjuhindang

TAT sihtrühm on tööealised erivajadustega vähenenud töövõimega inimesed, kelle töövõime säilitamist ja parandamist TAT raames toetatakse. Vastavalt struktuuritoetuste seaduse § 24 lõikele 7 peab toetuse saaja korraldama osalejate andmekorje. Andmekorje nõuded on täpsustatud Euroopa Komisjoni (EK) juhendites (2014–2020 programmiperioodi Euroopa ühtekuuluvuspoliitika seire ja hindamise Euroopa Sotsiaalfondi juhendmaterjal¹ ning 2014–2020 programmiperioodi Euroopa ühtekuuluvuspoliitika seire ja hindamise Euroopa Sotsiaalfond juhise lisa D² – andmete kogumise ja valideerimise praktiline juhise) ning täpsem töökorraldus korraldusasutuse juhendis „Euroopa Sotsiaalfondi tegevustes osalejate andmekorje juhend perioodi 2014–2020 struktuuritoetusi rakendavatele asutustele“. EK andmekorje nõuete täitmiseks kogub toetuse saaja osalejatelt, kellele andmekorje kohustus kohaldub, isikuandmed ulatuses, mis on vajalik registritest andmekorje tegemiseks (isikukood) ning mis ei ole olemasolevatest registritest ammendavalt kättesaadavad vastavalt KA juhendile. Toetuse saaja peab iga tegevuse alguses koondama EK andmekorje nõuete täitmiseks vajalikud osalejate andmed etteantud tabelisse ning edastama osalejate andmed RÜ-le kvartali lõpu seisuga kvartalile järgneva kuu teise nädala lõpuks. Kuna TAT muudatuse tulemusel laieneb mõnevõrra sihtrühm, ent andmekorje reeglites ja protseduurides muudatusi ei ole, võib mõju isikuandmete riivele lugeda väikeseks.

V. TAT muudatuste kinnitamine

TAT muudatused kinnitavad tervise- ja tööminister ning sotsiaalkaitseminister oma käskkirjaga.

Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2019. Käskkirja punkti 6 rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2015

VI. TAT muudatuste kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Sihtasutusele Innove. Rahandusministeerium kooskõlastas käskkirja eelnõu märkustega, millega on arvestatud. Riigi Tugiteenuste Keskus ja Sihtasutus Innove kooskõlastasid käskkirja eelnõu märkusteta.

¹ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=7884&langId=en>

²

<http://ec.europa.eu/sfc/en/system/files/ged/Annex%20D%20%E2%80%93%20Practical%20guidance%20on%20data%20collection%20and%20validation.pdf>